

BRASSÓI LAP.

Megjelenik e' lap minden héten kétszer: hétfőn és csütörtökön. Ára félévre helyben 2 fr. postán 2 fr. 30. kr; negyedévre helyben 1 fr. postán 1 fr. 15 kr. p. p. Előfizetheti Brassóban a' kiadónál; egyébütt minden postahivatalnál.

Testvériség!

A' missionariusok Csikban.

Ha székelyföldön a' multakat fedező fátyolt fel-lebentjük, 's azok során átnézünk, csak hamar szemünkbe ötlenek bizonyos missionarius urak Csikban, küldetve a' mult fársáng végével hozzánk azért, hogy a' Csik-gyergyói — mint Kolozsvártt hívek — hadba menni nem akaró székelyeinket lelkesítsék, felvilágosítsák 'sa't. 'S ezen fáradságukért előlegesen kapa mindenik 250 p. forintot, összesen 1000 pengő forintot. 'S valóban minden szerencsétlenség nélkül meg is érkezének ők küldetésük helyére februarnak mintegy 21 's 22-én 's hol megfordulának, mindenütt szívesen fogadtatva, jól kimulaták magukat a' nélkül, hogy bárcsak egyetlen egy falucskában a' néphez nyilvánosan szólnak vala, mire szükség sem volt, egy pár napi kipihe-nés után visszamenének Kolozsvárra, 's még ott következék a' java, mert elhiteték uton utfélen, hogy már ők lábra állíták egész Csik, Gyergyó és Kászont, 's ennyi 's ennyi ezer már elindult Szeben felé 'sa't. Sőt hogy annál kitünőbb legyen ezen missioban szerzett érdemök, egyiket 's másikat, még olyant is, kinek rendithetlen hazafisága közösen el van ösmerve, ki úgy is mint hazafi az őt rágalma-zónál szóval és tettel sokkal többet tett, mint pe-csovicsot mutata bé főleg egyik m. ur a' Kolozsvá-ri uraknak. A' tény ennyiből áll. De mi bátrak va-gyunk ezen urakat kérdezni: vajjon a' fenirt ősz-vegről, mit — köztünk maradt szó legyen, — jobb célra lehet vala bátran fordítani, számoltak-é? vaj-jon megtudva M. Vásárhelytt, ha Kolozsvártt csak-ugyan semmiképp meg nem tudhaták azt, miképp

már Csik-Gyergyóból egy szép tábor utban van Megyes felé, egyesülendő Erdély megváltója Bem sergével, nem lesz vala-é ildomosabb onnan rögtön visszatérni, 's a' jobb célra fordítható pénzt az or-szág illy szegény és szorult állapotjában viszszaad-ni a' hazának? 's ha ezt nem tevék, 's befáradának Csikba, 's itt nem tevének a' közjóra semmit, vaj-jon loyális tett vala-é az őnöket mindenütt legké-szebb vendégszeretettel fogadókat még rágalmazni? Aztán megvallva az igazat, nálunk ha lelkesítés, felvilágosítás ügyében célt akarunk érni, ne más, hanem a' nép kegyencze, kibin bizik, kinek jó szá-n-dékaról tényekből megvan győződve, és lelkésze, kinek kezében van az ő szive, 's kihez vallásos ke-gyelettel csatlakszik, szóljon hozzá. 'S mind ez meg is volt ezen urak bėjőtte előtt téve rég, 's mi már az ő bévándorlásuk előtt jóval egész lelkesedéssel rohanánk Gál Sándor ezredes ur vezérlete alatt a' szabadságért vivó táborba. 'S éppen ezen oknál fog-va nagyon röstöllék, szégyenlék, és fájlalák a' már akkor helyökön állott népvezérek és a' papság, melly egy év óta az unio, Agyagfalvárai menetel, szabadság és hazafiság ügyében, kevés kivétellel, minden tőle kitelhetőt megtett, még sok helyütt az agyagfalvi gyűlésre, 's máskor harcza menők kö-zül sokat fel is tarisnyázott, 'sa't. fájlalják, mon-dám, ezen bizalmatlanságát a' kolozsvári uraknak irányukban.

Megkell ez uttal jegyeznünk, hogy azon hazafi-as szellem, azon fáradhatlan lelkesítés, azon önneg-tagadás, mellyet a' legcriticusabb napokban, még akkor is, midőn némelly napórához hasonló haza-fiak, mint vándor fecskék, más tartományba költő

zének, tanusítanak a' háromszéki, csiki, és gyergyói lelkészek, legnagyobb tiszteletünkre teszi őket méltókká. Pedig uraim, azon urak ma különféle szín alatt a' legszebb fizetést huzzák az országtól, 's most lenézik a' mindig helyreállott papságot, és ezen papság az epés kepének is nagyobbára csak harmadát kapta meg a' taval, 's nem kapand ez évben ha a' kepere támaszkadandik, alkalmasint semmit; tür még is és teszen, mert önérdekénél inkább szereti a' honét, és türni 's tenni tanítja a' nagy fegyverben álló sereg miatt, (Csik, Gyergyó Kássonból fegyverben van 11 gyalog zászlóalj, és egy escadron huszár) mezei munkáját, gazdaságát alig alig 's csak feliben végezhető hibeit is. Azon gyászos emlékü, véstelyes napok, mellyeket leélénk, gyözének meg bennünket leginkább azon igazságról: miszerint az álladalomnak legrendithetlenebb oszlopa, támaszsa 's talpköve a' vallás; és a' népre legtöbb befolyással, hatással birnak lelkészei.

Tisztelet, becsület mindenkinek, de igazság is.

Többen.

B r a s s ó. maj. 22. Mult vasárnap városunk valamennyi templomaiban polgárilag ünnepelték hazánk függetlenségét. Az egyre hulló eső daczára, melly többnyire vasárnapokon és ünnepeken szokott látogatni — az evangelicusok templomábais szép számmal gyűlnek az isteni tiszteletre, mellyen a' város hatóságain kívül az itten állomásozó tisztikar is részt vett. Jól esett hallanunk, mint inté a' szónok hallgatóit hazafias érzelmekre és tettekre, mint buzdítá a' magyar alkotmányhozi ragaszkodásra, mint ügyekezett őket a' magyarügy igazságáról meggyőzni és a' bujtogatók ellen edzeni. Így uraim! ez eljárástokkal, kivált ha privát körökben is hasonló leend, saját népetek javára dolgoztok. Évek kivántatnak ugyan arra, hogy a' gyermekjártatóhoz szokott 's újabb időkben sokféleképpen és sokak által elerkölestelentett, a' magyar ellen, saját szabadsága ellen felingereltetett szász népnek nagy része tökéletesen kigyógyuljon; de e' kigyógyulást elősegíteni, bizonyosan néktek sikerülend leginkább. Este a' város kivilágított. — Kereskedésünk élénkedni kezd. A' magyarhonból idejött kereskedők az el nem tiltott

czikkeket jó áron összevásárolják, az apró pénznek hiánya azonban nyomasztólag hat erre is. Mesterembereink közül legroszabbul vannak a' takácsok a' gyapot hiánya miatt. Huszonnyolcz krajczárou is menne egy sing vászon, mellynek eddig 18 kr. volt az ára, de nincs miből szöni. Mondják, hogy Pestről — mig császári kézben volt — néhány ezer mázsa gyapotot vitettek Bukurestbe, melly most odaszorult. — Az ujonczozást nálunk is megkezdették. Rajta polgártársaink! minél lelkesebben és számosabban álltok ki a' csatatérre, annál hamarabb érendjük el az időt, a' midőn hazánkat az elpusztult zsarnok háznak egy béreneze sem fogja tapodni. Lelkesüljetekek és lelkesítétekek egymást, szebb hivatás nincs a' jelenben, mint a' hazáját védőnek hivatása; szebb halál sincs a' jelenben, mint a' hazájáért és közvetve a' népek szabadságaért magát feláldazónak halála; mert a' magyarok harcza az öszszes népek és szabadságuk harcza. Akár huszár, akár honvéd, akár tüzer légy most, mind a' három hazájának gyöngyvirága.

M. V á s á r h e l y majus 15. 1849, Még múlt hó 29-kén olvastatott fel a' függetlenségi nyilatkozat a' piaci nagy téren szabadságunk harczosai, és roppant sokaságu gyülekezet előtt hatalmas ágyúpuska dörgés között. A' nyilatkozvány felolvasását Dobozi István kormány biztosunk lélek rázó és emelő beszéde előzé és fejezé bé. Folyó hó 13. pedig hazánk önállása örömének ünnepélyére, és az annak kivívása harczában sebesültek ápolása fedezésére a' táblaház teremében tánczvigalom volt. Itt minden osztályzatu ember vigan társalga 's a' lélek emelő csárdás minden keblét buzgalomra hevíté. Felettébb kár, hogy a' lelkes lengyel táncz olly igen háttérbe szorittaték, 's a' helyett a' főszedítő keringő annyi lábat el lankasztott. Mondják, hogy első atyánk még a' paradicsomban örömhevében, hogy társa is vagyon, kebléhez szorítva azt, kezdé lejtteni a' keringőt, 's azért igen valószínű, hogy a' borzasztó keringés következtében feje elkábult, elszédült, és ezen kábultságában sükerült az ármánynak ős anyánkat törvényszegésre még inkább elkábitani. Egyébiránt a' legszebb mulatságnak örülünk, mert egy érzet lelkesite mindnyájunkat, és az ügy, mellyért örvendénk, közös vala, t. i. a' sza-

badság diadala. Tegnap délután érkezett meg városunkba Ormai ezredes, kit az itten állomásozó vadász ezrednek néhány osztálya fáklyás zenével tisztele meg. Szónokuk, a lelkes Bató százados és osztály parancsnok, lángszavakban fejezte ki a tisztelgők üdvözlését, kijelentve, hogy nem hizelgésből teszik ezt, melly csak a törpe, és szolga lelküeknek tulajdona, ők mint szabad férfiak, és demokráták csak az érdemet becsülik. — Említé az ünnepelel férfinak 8 évig tartott fogságbani nyomorgatását a zsarnok kormány alatt, melly azt véle, hogy a testi sanyargatás által lelkét, szabad, hazafias érzelmét is megtörpíti a rendithetlen férfinak; „mi tisztelünk téged — így fejezte be férfias beszédét — mert igaz hazafi, democrata, és becsületes ember vagy“, Élteté hazánk nemtőjét az ország kormányzó elnökét, kinek nagy neve említését a dicső hazafiak és a tengernép egeket rendítő éljenzésekkel kísérel. Erre a derék ezredes rövid, de velős szavakban fejezte ki örömet és köszönetét e megtiszteltetésért, nyilvánítván, hogy mint democrata a demokratiának hő pártolója, és hazafias példájával fog előmenni a derék ezrednek. Ezután egy a nagy tömegből az őszinteségnek, és meleg kebelnek egyszerű szavaival üdvözlé ezredesét. — Uram! illy kölcsönös bizalom, aztán derék, alkalmas hadtiszték, és az ellenség pusztulva lesz. Az ünnepelel béfejezte a rakásban égő fáklyák körüli lelkes csárdás. M.

X S. S entgyörgy majus 13-án tánczestélyt rendezett, mondhatom fényeset; mert a tánczteremet áldozat oltára ékesítette, mellyen a szeretetlángoló szivek tüze lobogott fényesebben a tündöklő csillárok ragyogásinál. E tánczvigalom czélja jótét, a földönfutóvá lett N. Enyediék fölsegélése volt. A Sz. Györgyi polgárság áldozatkészségének itt is kitűnő példáját adá; nem úgy a vidékiek, kik a részvéttelenségben kevés kivételt tevének, de menteni vagyok őket is hajlandó, ha igaz, hogy a meghívások elkéstek; hiszen Háromszék megmutatta már, hogy lelke a közjóért áldozatra kész; hogyan hiányzanék tehát benne a jótévőségi szellem is. — Még egy tanulságot irok meg, mi szemféltetésben felmerült. E szentczélú vigalmat néhány olly polgártársunk indította, kik a nehezebb napokban

's most is a legbokrosabb terheket, mint az élelmezés- szállás- szállítás- és tölténykészítésre felügyelést fizetés 's jutalom nélkül a legbuzgóbban vitték és viszik; ellenben éppen az ollyanok, kik a borus napokban a közös baj elöl szépen elbutak, most pedig szép fizeteses rangba az érdemesek fölé jutottak, a mint a teherviseléstől úgy a jótékonyaságtól is irtozni látszanak, miként ezt egy új példa is bizonyítja. Történt ugyan is a tánczvigalomkor, hogy némellyek abban megjelenésöket, vagy is a szent czél elősegítését, csak azon föltételhez kötétek, ha lesznek ottan amollyan magokfélék, kik től ne féltsek uri mázokat: voltak biz ott jobbfélék is, még sem jövétek el, sem nem adatok semmit a szegény Enyediéknek, pedig hány fiatok lép- te keresztül urfikorában az enyedi főtanóda küszöbét. Hanem türelem polgártársaim, 's ne botránkoz- zatok, mert miudig lesznek botránkozottak közöt- tetek, azért türelem, mert ti úgy is szilárdjelle- müleg türni tanultatok. Csak két testvér között is egyiknek többet kell türni, mint a másiknak a drá- ga egyességért, hát a haza egyességeért!

J ó v i z i.

B r a s s ó. maj. 23. Nem egyszer volt alkalmunk az iránt panaszokat hallani, hogy a mestersegédek nem igen akarnak mestereiknél dolgozni, miáltal ezek az áldodalom számára készitendő munkával tul- terhelvek, az állodalom pedig kárt vall. Azért vé- leményünk szerint legezlszerűbb volna a meste- reknel dolgozni vonakodó segédeket egy nagy te- rembe összegyűjteni, és itten vagy két mester által kiszabandó állodalmi munkával elfoglalni. *) A hazá- nak most minden munkás kézre van szüksége.

Még mi ujság?

— Csány tőlünk vett bucsujában a többi kö- zött e szavakat intézte hozzánk: „személyemet il- letőleg, legfőbb gondjaim közé tartozand Erdélynek 's ebben a derék vitéz székelységnek Debreczen- felé vasuttali összeköttetését eszközteni a haza szi- vével — mert érzem hogy az unio által egybekö- tött országrészek, csak a forgalomnak gyors érint- kezésével élvezendik teljesen és tökéletesen az e-

*) Megtörtént, Szerk.

gyesülés áldásait — mi végre általam az intézkedések haladéktalanul megfognak tétetni. Az ég áldása kísérje a nagy honfinak minden lépteit!

— Az ország kormányzója az ujonczoknak gyors kiállítását tekintendi a nemzet valódi lelkesedése, s áldozatkészségének mérfokául. És valóban sok helyütt már is megfelelnek várakozásának. Így a Hajdukerület 150 felszerelt lovast, Szeged 550 ujonczot, Debreczen a reá eső ujonczon felül 50 honvédet felszerelve, B. Szolnok 2000 ujonczot felruházva fognak kiállítani. B. Szolnokban 6 nap alatt 1000 ujonczot ruháztak fel. Éljenek!

— A debreczeni kovácsczéh a függetlenség ünnepét részéről is valamivel örökíteni kívánván, hét ezüst poharát, melyekből olykor a boldog napokban hörpölgették elődeik a jó diószegit, a hazának ajánlották. Pénztárukat már az előtt részint a hazza oltárára, részint a nagyváradi irgalmas barátoknak betegek ápolása végett odaadták volt. Utánzásra méltó példa.

— Horváth Mihály vallás és közoktatásügyi miniser maj. 9-kén kelt rendeletében minden hitfelekezeti egyházi és iskolai főnököknek előljáróságoknak és testületeknek meghagyja: hogy a magyar állodatomb kimondott önállósága s függetlensége iránti hódolatukat s a törvényes kormány iránti engedelmisségüket ünnepélyesen kiadva s aláírásukkal hitelesítve, Magyarhon kormányához legfelebb hat hét alatt békülden, mulaszthatlan szoros kötelességöknek ismerjék.

— A frankfurti nemzetgyűlést új szellem fogja vezetni. E reményre feljogosít az april. 24-ki ülése, mellyben Vogt gieseni követ kormányzóságot, és erre újválasztást indítványozott. Felszólította továbbá a nemzetgyűlést azon lenni, hogy a katonaságot megnyerje, a hivatalnokokat pedig az alkotmányra feleskesse. Az én hitem az — mondja Vogt — hogy egyedül csak ezen eszközök vezethetnek bennünket célhoz. De ha ez indítványok el nem fogadtatnak, úgy bizony nem leszünk képesek keresztül vinni az alkotmányt sem, s legfőlebb is a magyarok győzelmére kell várunk, hogy ezélt érhessünk. Pedig akkor ám nem mondhatjuk el büsz-

kén, hogy mi, hanem bé kell vallanunk, hogy a magyarok mentették meg a német népet.

— Berlinben april 27-én a második kamara feloszlataának következtében forradalom ütött ki. A zsarnok bérenczei kezdetek a népre löni. Ez a királyok mestersége. A berlini különösen ért hozzá és még is még császárnak is akarék választani. Nem tudták mit kívánnak. Würtembergben a felkelt nép királyát az összes német alkotmányának feltétlen elfogadására kényszerítette. Szászországban pedig a pesti német lap szerint a respUBLICÁT kiállították és a király hordja sátorfáját.

— A szebeniek a város és szék költségén 2200 inget, 2200 gatyát, 1500 kalapot, 1500 ézipőt, 850 attilát fognak a magyar sereg számára készíteni.

— Bem folyó hó 16-án kelt tudósítása szerint Ó-Orsovát, hová Puchner ellen indult volt üresen találta. A bujdosó sereg a dunán át Skela-Kladovába szökött, innen Serviába folytatandó utazását. Perczel pedig maj. 7-én Uzdin Jarkovác és Orlovát mellett derekasan megverte a rácokat, két hat fontos ágyút és 1 töltésszekeret vevén el tőlök.

BRASSÓ maj. 23-kán. Ma közgyűlésünk volt. A gyűlést megnyitá Kis ezredes ur, ki is erélyes, lélekrázó beszédében felhívá a tanácsot az ujonczok állításában nagyobb erélyességet kifejtteni és a bujdogató hírek terjesztését akadályozni. Felhívá a város képviselőit elragadó szavakkal bontakoznának ki a schlendrian karjaiból, a szobák lelketlő gőzéből s szálnának ki a cselekvés, a mostani kor követelte mozgalmak, az éltető szabadság tiszta légű terére, használják fel befolyásukat a muszka utáni kacsingatás veszélyes voltának megmutatására, akadályozzák meg az ifju emberek elmenetelét, *) lelkesítsék inkább, hogy a szabadság harcában önkénytelen vegyenek részt. Ezt a szász nemzettől saját érdeke kívánja, hogy ezáltal a multra fátyolt vessen, a kivivandó eredményekben méltán részesülhessen. A beszéd végén a tanácsot igazolni kívánó főbíró szavára kijelenté a lelkes hazafi, hogy összekulcsolt kezekkel és térden állva kérend engedelmet, ha a tanács tetteivel czáfolandja meg beszédét.

*) Az ujonczállítás hírére amugy kötik a nyulbockok ifjaink.